

politiske system, næsten hele pressen og forbrugerne til at tro på dåsernes herligheder. En taktik, som bakkes op af EU, som sætter hensynet til den frie handel over enhver sund fornuft.

Jeg vil i det følgende komme ind på en række af de problemer, som en fjernelse af forbudet mod dåserne vil medføre, men som – måske naturligt nok – ikke har haft den store bevågenhed i pressen med de kilder, man har valgt at lytte til.

Tilhængerne af dåserne argumenterer med, at et dåseretursystem ikke vil være mere miljøskadeligt end flaskesystemet, og regeringen, dåseindustrien og pressen skændes nu bravt om, hvilket system der er mest miljørigtigt. At afgrænse spørgsmålet hertil er imidlertid alt for snævert, og helt grundlæggende vil jeg slå fast, at det ikke er skygge af dokumentation for, at et dåsegenbrugssystem kan blive nær så velfungerende i praksis som et retursystem for flasker. På papiret kan det måske regnes teoretisk ud – alt afhængigt af hvem der laver regnestykket – men i praksis er der ingen lande i verden, som kan fremvise noget, der fungerer bare tilnærmelsesvis så godt som det nuværende danske system. Hele argumentationen om, at et dåseretursystem er lige så godt, er derfor rent gæsteri.

Hertil kommer det rent principielle vedrørende EU's emballagedirektiv. Det er dybt godnat, at EU i modstrid med et dansk folketingsflertals ønske vil pålægge os at ændre noget, der fungerer og endda fungerer rigtig godt.

Men tilbage til nogle af de undertrykte problemer med dåserne. For det første er spørgsmålet om dåser ikke bare et spørgsmål om, hvorvidt vi skal have flaskeøl eller dåseøl. Det er et spørgsmål om, at vi skal have flaskeøl og dåseøl, og hvorfor er det en vigtig pointe? Jo, for konsekvensen af det både-og, som forslagsstillerne ønsker, bliver, at danskerne ikke bare skal rode rundt med 26 forskellige flasketyper, men også med en række forskellige dåser af forskellig størrelse, hvoraf nogle er med pant og andre uden pant. Det betyder også, at detailhandelen skal investere 200–300 mio. kr. i opstilling af retursystemer til dåser – ikke i stedet for, men ved siden af flaskesystemet – og hvilken samfundsmæssig nytteværdi er der i en sådan investering?

Og hvad med forbrugeren? Jo, forbrugeren kommer både til at betale denne investering og får tilmed lov til at stå i kø ved to maskiner i stedet for ved én maskine i dag. Samtidig vil de små købmænd og kiosker, der ikke har råd til at

betale 40.000–80.000 kr. for et automatisk retur anlæg, få det endnu mere besværligt, fordi der kommer flere retursystemer.

For det andet har det ikke været inde i debatten, at dåseøl bliver meget dyrere for den enkelte forbruger. Jeg vil godt henvise til TV-Avisens nyhedsmagasin i går, som fokuserede meget ensidigt til fordel for dåserne. Hvorfor spurgte TV-Avisen ikke forbrugerne, om de er villige til at betale 60 pct. mere for en dåseøl end for den samme øl på flaske? En almindelig discountøl koster i dag 2,15 kr., men en dåseøl med samme indhold vil ifølge Bryggerforeningen komme til at koste 3,50 kr., og her er panten ikke medregnet. Der er tale om den reelle pris for fuldstændig den samme mængde af det samme øl, og hvor mange forbrugere er mon klar over det?

For det tredje foregøgler man forbrugerne, at det er meget lettere at håndtere dåserne. Selv EU's miljøkommissær – jeg kan i øvrigt oplyse, at hun kommer fra Danmark, hvis man ud fra hendes gerninger skulle blive forledt til at tro noget andet – faldt direkte i fælden i går i TV-Avisen, idet hun gik ud fra, at man bare kan krølle dåsen sammen og bagefter gå ned og få pant for den. Men den går ikke. En sammenkrøllet dåse er ikke fem flade øre værd for forbrugeren, for returmaskinerne kan ikke modtage den. Forbrugeren må pænt aflevere deres dåser i ubeskadiget stand, fuldstændig ligesom flaskerne. Den eneste forskel er, at dåserne vejer mindre.

For det fjerde åbner dåserne mulighed for en omfattende svindel. Når dåserne først er presset sammen, kan dåser med pant ikke adskilles fra dåser uden pant, og derfor kan mange butiksejere blive fristet til at kværne dåser uden pant sammen med dåser med pant og sende dem retur. Det kan blive en ganske lukrativ forretning, for en kasse sammenpressede dåser af samme størrelse som en ølkasse vil have en værdi af 2.500 kr., så fristelsen bliver stor.

Jeg har netop i dag modtaget en henvendelse fra Bryggerforeningen, der oplyser, at den svenske bryggeriforening fremfører i sin beretning, at i Sverige udbetales der returpant for 70 millioner dåser, der ikke skal betales pant for. Overført til danske forhold ville det give en fejlbetaling på 87 mio. kr., hvis panten var 1,25 kr. pr. dåse, altså decideret svindel for 87 mio. kr. om året . . . Tiden er udløbet, så jeg må afslutte med de sidste ting ved en senere lejlighed.